

پیام‌های اعتراضات دانشجویی در آمریکا

محمد رهبری

جامعه‌شناس و پژوهشگر شبکه‌های اجتماعی

محمد رهبری در جریان اعتراضات دانشجویی در آمریکا

حدود یک هفته از آغاز اعتراضات دانشجویان دانشگاه‌های مختلف در آمریکا می‌گذرد و ده‌ها دانشجو و برخی از اساتید آمریکایی در جریان این اعتراضات بازداشت شده‌اند؛ تصاویری که از این اعتراضات و نحوه برخورد پلیس با معترضان مخابره شده، بسیار معنادار است و بیانگر سرکوب اعتراضات دانشجویانی است که نسبت به سیاست‌های آمریکا در حمایت از اسرائیل معترض هستند.

سرکوب دانشجویان معترض به سیاست‌های دولت آمریکا در شرایطی است که آمریکا برای دهه‌ها مهد آزادی بیان شناخته می‌شد. تصاویر برخورد با دانشجویان و اساتید، اکنون به این انگاره پایان داده است و نشان می‌دهد حتی در کشوری مثل آمریکا، برای حفظ منافع طبقه مسلط بر جامعه، اگر لازم باشد اعتراضات مسالمت‌آمیز دانشجویان نیز سرکوب خواهد شد.

البته احتمالاً از دید محافظه‌کاران آمریکایی، سرکوب اعتراضات دانشجویان امری لازم و ضروری برای بازگشت آرامش، نظم و امنیت به جامعه است؛ از این منظر، تفاوتی میان محافظه‌کارانی که در ایران همواره برخورد با معترضان جهت بازگشت آرامش به جامعه را توصیه می‌کند با محافظه‌کاران آمریکایی نیست؛ و از منظر کسی که نظم و آرامش جامعه بر هر چیزی اولویت داشته باشد، در خورد با دانشجویان معترض امری ضروری است. اما اگر مسئله را از منظری غیر محافظه‌کارانه نگاه کنیم، این اعتراضات پیامدهای بلندمدتی را برای جامعه آمریکا و حتی جوامع دیگر خواهد داشت.

برخی این اعتراضات را یادآور جنبش دانشجویی می‌۶۸ در فرانسه می‌دانند. اما آیا آنچه واقعاً در آمریکا در حال وقوع است، یک جنبش دانشجویی است؟ آلن تورن، جامعه‌شناس فرانسوی، در تعریف جنبش اجتماعی، آن را کنشی معطوف به دگرگون کردن روابط سلطه می‌داند؛ روابطی که بر مهم‌ترین منابع فرهنگی (تولید، دانش و قواعد اخلاقی) حاکم است. این متفاوت از «مناقشه»(Struggle) است که به دنبال تغییر «تصمیمات» است و عاملان آن نیروهای سیاسی هستند. البته یک کنش اجتماعی می‌تواند شامل هر دو نوع منازعه، هم مناقشه و هم جنبش اجتماعی باشد.

از این منظر، آنچه در آمریکا در حال وقوع است را توأمان می‌توان یک مناقشه و یک جنبش اجتماعی دانست؛ این مناقشه است چراکه به دنبال تغییر «تصمیم» دولتمردان آمریکا در حمایت از اسرائیل است. علاوه بر این، نیروهای سیاسی، از جمله بال چپ حزب دموکرات، می‌توانند این تغییرات را دنبال کنند و عامل این تغییرات باشند. بنابراین اولین پیامد این مناقشه، احتمالاً افزایش قدرت بال چپ

خبرین‌الملل

وضعیت میدان نبرد در اوکراین بدتر می‌شود

گروه خبر: فرمانده کل نیروهای مسلح اوکراین روز شنبه اذعان کرد وضعیت میدان نبرد برای نیروهای اوکراینی همچنان «رو به خامت است و بدتر هم می‌شود».

اوکراین مدت‌هاست در میدان نبرد با کمبود نیرو و تجهیزات دست‌وپنجه نرم می‌کند و برخی از مقامات و رسانه‌های غربی طی روزهای اخیر اذعان کرده‌اند که بسته کمکی جدید آمریکا به اوکراین چندان نمی‌تواند جریان جنگ را به نفع این کشورر جنگ‌زده اروپایی تغییر دهد. خبرگزاری تاس به نقل از «الکساندر سیرسکی» فرمانده کل نیروهای مسلح

ادامه سر مقاله

سنوولین محترم باید بداند که فقط در یک گفت‌وگوی چالشی و البته کاملاً محترم مانه و منطقی است که به حقیقت عملکرد دولت نزدیکتر می‌شویم. پاسخ هم‌میهن را در ایرنا نمی‌دهند. همچنان که پاسخ ایرنا را در هم‌میهن نمی‌دهند. البته این حق دولت است که هر جایی دوست داشت پاسخ دهد ولی نباید انتظار داشته باشد مردم و سایر رسانه‌ها هم آن را ببیزیرند. برای نمونه شما رسیدن به تورم ۳۰ درصد(البته هنوز نرسیده‌اید، انتظار دارید برسید که قطعاً نخواهید رسید و تورم فروردین‌ماه نشانه‌ای از این ادعا است) را موفقیت می‌دانید درحالی‌که آقای وزیر اقتصاد شما پیش از تصدی این پست گفت اگر هیچ کاری نکنیم تورم کنونی(آن زمان حدود ۳۸ درصد بود) ۱۵ درصد کم خواهد شد. درحالی‌که ایشان آمدند و تورم به بالای ۴۵ درصد براساس گزارش مرکز آمار و بالای ۵۰ درصد براساس گزارش بانک مرکزی رسید. حالا پس از سه سال رسیدن به تورم نقطه به

حزب دموکرات در جامعه مدنی آمریکا از یک سو و افزایش تنش آن با بال راست حزب خواهد بود. امری که احتمالاً تأثیرش را در جریان انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در ماه نوامبر نشان خواهد داد.

اما این اعتراضات را می‌توان نوعی جنبش اجتماعی نیز تلقی کرد؛ چراکه در ذات خود به‌دنبال دگرگون کردن روابط سلطه است. به‌همین دلیل است که این اعتراضات واکنش سرکوبگرانه هیئت حاکمه در آمریکا را به‌دنبال داشته است. تداوم این اعتراضات و تغییر رویکرد دولت آمریکا نسبت به اسرائیل، می‌تواند به‌تغییر روابطی منجر شود که باعث شده تا گروهی خاص که روابطی عمیق با اسرائیل و دولت آن دارد، به قدرت برسد.

نظرسنجی‌های مختلف در آمریکا نشان می‌دهد که جوانان آمریکایی از ایده دودولتی میان فلسطین و اسرائیل حمایت می‌کنند؛ ایده‌ای که با ماهیت وجودی حاکمان اسرائیلی در تضاد است و به‌همین دلیل نیز دولت آمریکا با تشکیل دولت فلسطین در شورای امنیت سازمان ملل مخالفت کرده است. اکنون همین جوانان و دانشجویان حامی ایده دودولتی، دست به اعتراض زده و بابت آن هزینه داده‌اند. تحقق خواسته آن‌ها و حمایت دولت آمریکا از ایده دودولتی، تحولات بزرگی را رقم خواهد زد که می‌تواند منجر به تحول روابط حاکم بر منابع فرهنگی شود.

با این حال سرکوب این اعتراضات، نه‌تنها ایده دودولتی در میان جوانان آمریکایی را نابود نمی‌کند بلکه باعث شکل‌گیری نوعی «هویت مقاومت» حول آن شده و باعث تولیدات فرهنگی بیشتر برای ترویج آن ایده می‌شود؛ امری که می‌تواند در بلندمدت تحولات مهمی را در جامعه آمریکا و نسبت میان هیئت حاکمه‌آن با اسرائیل ایجاد کند. اساساً هر جایی حول یک ایده معقول «هویت مقاومت» شکل بگیرد، آن ایده نه‌تنها از بسین نخواهد رفت بلکه دوام پیدا کرده و مقاومت بر سر آن ایده بیشتر خواهد شد؛ امری که مختص به آمریکا نیست و در ایران نیز مشاهده می‌شود.

در این میان یک تفاوت بسیار مهم میان مواجهه دولت آمریکا با اعتراضات دانشجویی با آنچه در ایران و در ایام اعتراضات رخ می‌دهد، وجود دارد. به‌رغم سرکوب اعتراضات دانشجویان حامی غزه در آمریکا، رسانه‌ها فعالانه امکان پوشش اخبار اعتراضات را دارند و معترضان متهم به وابستگی به بیگانان نمی‌شوند؛ کسی در آنجا نمی‌گوید که معترضان از ایران و روسیه دستور گرفته‌اند! و امکان پوشش لحظه‌ای اخبار اعتراضات توسط خود رسانه‌های آمریکایی هست. هر چند بر خورد خشن پلیس آمریکا با دانشجویان این واقعیت را بر جسته کرد که در آنجا نیز اعتراضات مسالمت‌آمیز با برخورد پلیسی و خشن مواجه می‌شوند، اما نمی‌توان این واقعیت را نادیده گرفت که رسانه‌ها آزادی عمل بسیار بالایی در پوشش اخبار دارند و کسی آن‌ها را محدود نمی‌کند. این امر نه‌تنها به اعتراضات و خشونت آن دامن نمی‌زند، بلکه با امکان گفت‌وگو بر سر آن، شرایط را برای عقلانی‌تر شدن و غیر خشن شدن آن فراهم می‌آورد.

۲

HEADLINE ONE

تیتریک

ارزیابی کارشناسان از واکنش دولت به سرمقاله هفته گذشته هم‌میهن

رودررو مصاحبه کنید

الیه ابراهیمی، دبیر گروه خبر: عمر دولت سیزدهم به‌شماره افتاده است و اگر بگوییم در روز و ماه‌های آینده شاهد رفتار تبلیغاتی از سوی دولتمردان خواهیم بود، بیراه نیست. با این حال دولت کنونی در کنار آمار و شاخص سازی متعدد همچنان در مواجهه با هرگونه انتقاد رسانه‌ای به جای پاسخ و تلاش برای حل مسائل، دو سیاست فرار رو به جلو در کنار متهم‌سازی دولت گذشته را در دستور کار خود قرار داده است. جدیدترین واکنش دولت نسبت به انتقاد عملکردش در شرایط کنونی نیز همچنان رویه‌همیشگی یعنی متهم‌سازی در کنار شاخص سازی است. البته در چند ماه اخیر، بعد از نشست صمیمی رئیس دولت با اصحاب رسانه در کنار این رویه و سیاست، دفتر جدیدی نیز باز شده است؛ در گام نخست از تمامی رسانه‌ها خواسته شد (با بهتر است بگوییم دیکته شد) که دستاوردهای دولت سیزدهم فارغ از این مهم که حقیقت دارد یا نه، با جزئیات تمام اطلاع‌رسانی کنند. در گام دوم صراحتاً اعلام شد که اگر رسانه‌ای در زمین دولت بازی نکند، متهم به‌سخن‌پراکنی است. مصداق عینی این رفتار نیز واکنش دولت به انتقادات روزنامه هم‌میهن است. حال در فضای کنونی این سوال طرح می‌شود که در قرن حاضر که افکار عمومی به واسطه حضور رسانه‌های آنلاین در جریان امور هستند و مقیاس سرعت انتقال داده‌ها در جهان به‌ثابته و کمرز از آن رسیده، چگونه ممکن است که رسانه‌ها نتوانند حقیقت را وارونه جلوه دهند و انتظار داشته باشند که افکار عمومی نیز آن بپذیرند؟ نکته دیگر اینکه چرا مسئولان کنونی به جای پاسخ به رسانه‌ها، آن‌ها را متهم می‌کنند؟ آیا زمان پاسخگویی و روبه‌رو شدن با پرسش‌ها و نه مقابله با رسانه، نرسیده است؟ دولت کنونی به واسطه حمایت‌های تامی که پیش از روی کار آمدنش آغاز شده بود، از قدرت رسانه‌ای بالایی نیز بهره‌مند بود. به همین دلیل حجم قابل توجهی از رسانه‌های فعال کشور در ید اختیار دولت بوده و هست. بنابراین دولت توانایی دارد که برای هر رخدادی به‌درست یا نادرست دست به بر جست‌سازی مطابق با سلاطی و علایقش بزند. با این وجود در این مدت تعداد محدودی از رسانه‌های مستقل تلاش کردند بتوانند حتی در این شرایط کنونی نیز به رسالت حرفه‌ای خود به‌خوبی عمل کنند. اما مواجهه با این رسانه‌ها از سوی نهادهای ذی‌ربط صحیح نبوده است؛ به‌طوری‌که نهادهای نظارتی با احضار و رویکردهای مشابه تلاش دارند با ایجاد ارباب‌و ترس، بیان حقایق را محدود سازند و دولت نیز ضمن عدم پاسخ‌گویی، به متهم‌سازی رسانه‌ها ادامه می‌هد. مصداق عینی تصمیم دستگاه‌های نظارتی رامی‌توان در دو هفته گذشته و تشکیل پرونده

رئییسی: تحریم ناپذیریم

بررسی اظهارات رئیس‌جمهور در افتتاح اکسپو ۲۰۲۴

فشار حاکمتری علیه ایران مفتضحانه شکست خورده است و این دستاورد حاصل تلاش جوانان با اراده ما در عرصه تولید و فعالیت اقتصادی است.»

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

ایران تحریم‌ناپذیر است؛ این جمله‌ای بود که رسانه‌های اصولگرا و حاکمیتی از سخنان دیروز رئیس‌جمهور در افتتاحیه نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی جمهوری اسلامی ایران (اکسپو ۲۰۲۴) به‌عنوان تیتیر انتخاب کردند. مطرح کردن این سخن از سوی رئیس‌جمهور کشوری که سال‌هاست با تحریم‌های فلج‌کننده مواجه بوده و تلاش برای رفع این محدودیت‌ها یکی از شعارهای کاندیداهایش در انتخابات مختلف بوده، جالب توجه به نظر می‌رسید. هر چند ایران از ابتدای پیروزی انقلاب و پس از اشغال سفارت آمریکا برای اولین بار با تحریم مواجه شد، اما بالا گرفتن مناقشه هسته‌ای در چند مر حله تحریم‌های مختلفی از جانب کشورهای و همچنین سازمان ملل متحد نصیب ایران کرد. شاید در ابتدای وضع تحریم‌ها، به‌خاطر وجود ذخایر کافی ارزی، تأثیر نکردن تحریم‌ها و گسترده نشدن رژیم محدودیت‌ها، مردم اثر آن‌ها را حس نمی‌کردند اما طی سال‌های گذشته این تأثیر به‌خوبی در کف جامعه خود را نشان داده است. به همین دلیل می‌توان گفت که به‌کار بردن این جمله از سوی رئیس دولت، جالب توجه است. کمی جست‌وجو در میان اخبار مختلف، نشان می‌دهد که سیدابراهیم رئیسی پیش از این همواره با احتیاط از عدم تأثیر تحریم‌ها صحبت می‌کرد و به آن نیز معترف بود و رفع آن‌ها را وظیفه خود می‌دانست. تحریم‌های اقتصادی آمریکا شاید به نتیجه مطلوب مورد نظر کاخ سفید و دولت‌های واشنگتن نرسید، اما به گواه ناظران و آمارها، تأثیر خود را بر اقتصاد کشور و زندگی بخش عظیمی از مردم گذاشت. لازم به ذکر است که یک سال تا انتخابات ریاست‌جمهوری چهاردهم در بهار ۱۴۰۴ باقی مانده و شاید شعارها از بهار ۱۴۰۳ آغاز شده باشد.

▼ رئیس‌جمهور چه گفت؟

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری، رئیسی در افتتاحیه این رویداد با تأکید بر اینکه برگزاری نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی گواه تحریم‌ناپذیر بودن جمهوری اسلامی ایران است، گفت: «تحریم‌در ایران اسلامی با اراده پولادین مردم هرگز به نتیجه نرسیده و پس از این‌هم نخواهد رسید. برگزاری این نمایشگاه همچنین نشان‌دهنده آن است که طرح‌های شیطانی منزوی کردن ایران هرگز به نتیجه نرسیده و نخواهد رسید.» او اضافه کرد: «متأسفانه جریان تحریم‌ها جلوه‌ای از ظلم و زیاده‌خواهی سلطه‌گران است که وقتی علیه ملتی اعمال می‌شود، نه‌صرفاً در مسیر رسیدن به اهداف آن ملت بلکه در مسیر رسیدن همه‌ملت‌ها به اهدافشان مانع ایجاد می‌کنند؛ این حقیقت تحریم‌است و تحریم در واقع جنگی از نوع غیرنظامی برای جلوگیری از دستیابی ملت‌ها به آرمان‌ها و اهدافشان است.» رئیس دولت سیزدهم در ادامه با بیان اینکه ملت ایران با توکل بر خدا و تکیه بر داشته‌های داخلی تحریم‌ها را به اعتراف مقامات رسمی آمریکایی پشت سر گذاشته است، گفت: «آمریکایی‌ها رسماً اعتراف کردند که سیاست

برای تعدادی از فعالان رسانه‌ای دید و مصداق حقیقی دولت نیز واکنش رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت به سرمقاله روزنامه هم‌میهن است که در این سرمقاله ضمن اشاره به مسائل مختلف و با طرح پرسش‌هایی در خواست رسمی خود را برای مصاحبه رودررو با رئیس‌جمهور وزیران اعلام کرده، اما واکنش دولت به این درخواست، قابل‌تامل است.

▼ برخی درصدد کم‌رنگ نشان دادن دستاوردها هستند

روز گذشته **سپهر خلجی، رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت** در گفت‌وگویی با رسانه وابسته به خود (ایرنا) ضمن استفاده از واژه «سخن‌پراکنی» به تیتیر سرمقاله روزنامه هم‌میهن اشاره کرد و گفت: «برخی رسانه‌ها با بیان عباراتی همچون «دولت کجاست؟» سعی در کم‌رنگ‌نشان دادن دستاوردهای دولت سیزدهم داشتند. آنها که می‌گویند نقش دولت کجاست باید به این اقدامات توجه داشته باشند. تورم کشور در فروردین‌ماه وارد کانال ۳۰ درصد شد، این در حالی است که در سال گذشته نیز شاهد کاهش تورم بودیم و اما کاهش آن به کانال ۳۰ درصد دستاورد بزرگی است که نشان می‌دهد سیاست‌های دولت در حال به بار نشستن است.» او در ادامه برای میرا کردن دولت از انتقادات بار دیگر به گذشته چنگ زد و تأکید کرد: «آواربرداری از یک خرابی ۱۰ ساله زمان‌بر است، کشور به مدت یک‌دهه دچار عقب‌ماندگی شده بود و در چند سال متمادی دگربر تورم بالای ۴۰ درصد بود اما دولتِ درمی تمام این کارها را در ۲ سال و نیم انجام داد، نرخ تورم به میزان قابل توجهی کاهش یافت، رشد نقدینگی به شدت کاهش یافت از بیش از ۴۰ درصد به ۲۴ درصد رسید.» در ادامه این مقام مسئول به سفرهای اخیر رئیس دولت به جنوب آسیا اشاره کرده است. در این گزارش مجالی برای پاسخ دادن به تکت‌اک آمارهای ارائه‌شده از سوی دولت نیست اما واقعیت اقتصاد ایران امروز دیگر نیاز به آمار و ارقام ندارد. نرخ تورم به‌خوبی در زندگی روزمره مردم چه در سفره و چه در کرایه‌خانه‌ها، هزینه‌در مان و تحصیل و… لمس می‌شود. نرخ اشتغال رانیزی می‌توان در خانه‌های مردم دید که چه‌تعداد نیروی تحصیل کرده بیکار هستند یا ناچارند صرفاً در بخش خدمات فعالیت کنند یا به دلالی رویانورند. نرخ تولید را می‌توان از میزان فرار سرمایه‌ها و تعطیلی بنگاه‌های خرد دید و مهتر از همه وضعیت بفرنج اقتصاد را می‌توان در کاهش ارزش ریال و فقیر شدن مردم با تمام وجود لمس کرد. شاید دولت و سایر نهادهای نظارتی بتوانند در نهایت رسانه‌های

گزارش دو

▼ نظرات پیشین رئیس

زمانی که در اخبار جست‌وجو می‌کردیم، ردیهای اظهارنظرهای تحریمی سیدابراهیم رئیسی تا سال ۱۳۹۱ یعنی زمانی که معاول اول قوه قضائیه بود، مشخص شد. این اظهارنظرها در دوران دادستانی کل کشور و نامزدی انتخابات‌های ریاست‌جمهوری نیز ادامه پیدا کرد. رئیسی در تمام این سال‌ها، عضو مجلس خبرگان رهبری، تولیت آستان قدس رضوی و دادستان کل ویژه روحانیت نیز بوده و اگر اظهارنظرهای تحریمی او را از لحاظ زمانی تطبیق بدهیم، با این مسئولیت‌ها نیز به‌طور طبیعی هم‌پوشانی پیدا می‌کند.

رئیسی در سال ۱۳۹۶، از حوزه قضا برای اولین بار وارد سیاست و به‌عنوان نامزد اصولگرایان به رقابت با حسن روحانی رئیس‌جمهور مستقر پرداخت. ما نیز همین دوران را برای بارخوانی نظرات تحریمی رئیس‌ی مدنظر قرار می‌دهیم.

🔴 **۱۳۹۶ / دومین مناظره انتخاباتی:** آقای روحانی قول دادند که با برجام تحریم‌ها برداشته شود، اما متأسفانه هیچ اتفاقی نیفتاد.[...] در برابر دشمنان نباید ضعف نشان داد، اگر آنها ببینند با دولت مقتدری روبه‌رو هستند که بر سر مصالح کشور و منافع مردم کوتاه نمی‌آید، چک‌براک بر نقد خواهد شد.

🔴 **۱۳۹۶ / دومین گفت‌وگوی ویژه خبری:** باید تحریم‌ها را فرصت تلقی کرده و برای توانمند شدن اقتصاد کشور تلاش کنیم. اگر پیامی که غربی‌ها و دشمنان از سخنان دریافت می‌کنند پیام ایستادگی، مقاومت، تبدیل تحریم به فرصت و اقتصاد مقاومتی باشد، حتماً عقب‌نشینی خواهند کرد. دشمنان تا جایی جلومی‌آیند که اهداف و منافع‌شان تأمین شود. آن‌ روزی تهدیدات علیه‌ما کارساز خواهد بود که در مقابل دشمنان اظهار ضعف کنیم.

🔴 **۱۳۹۶ / سخنرانی در جمع طلاب:** با دیپلماسی التماسی نمی‌توانیم با دنیا تعامل کنیم. مشکل اساسی تحریم بانکی بود که همچنان برقرار است و رژیم تحریم‌ها همچنان برقرار است.[...]طبیب‌نیا و سیف هم گفته‌اند و فقط ما این را نمی‌گوییم، بعدی می‌گویند در حساب ماست، اگر این طور است این پول را برداشت کنید، چرا با الفاظ بازی می‌کنید.

🔴 **در جمع مردم مشهد:** ما در دولت کار و کرامت این سسند [برجام] را نقد می‌کنیم، ادعا کردید تحریم‌ها را برداشتید اما مردم باید قضاوت کنند و ما با کمک همین مردم تحریم‌ها را برمی‌داریم.

🔴 **۱۳۹۶ / در جمع مردم مشهد (اولین سخنرانی پس از انتخابات):** رانو زدن در برابر یک مقام عربی وقتی هزاران مسلمان در منا به شهادت رسیده‌اند، سیاست ملت‌مسانه است. دشمنان این پیام‌ها را از داخل دریافت می‌کنند و یکی از عوامل تشدید تحریم‌ها پیام‌هایی است که از داخل برای غربی‌ها ارسال می‌کنند. تمام این اظهارنظرها به پیش از خروج آمریکا از برجام مربوط است؛ زمانی که به گواه آمار و اخبار و در مقایسه با امروز، کشور شرایطی بسیار بهتر داشت. ابراهیم رئیسی در انتخابات ۱۴۰۰ نیز به تحریم‌ها اشاره کرد.

🔴 **۱۴۰۰ / بیانیه اعلام حضور رئیسی در انتخابات ریاست‌جمهوری:** با اجماع ملی و دیپلماسی هوشمند و مبتکر، حتی یک لحظه را برای رفع تحریم‌های

گزارش یک